

TEKSTIILIKUNSTNIKELENDLEHT

40

KOILIBLIKAS

Deisember 2011

Häid Pühi!

*Tiina Puhkanil on
valminud kirikutekstiilide
roheline komplekt
Tallinna Kaarli kirikule.
Palju õnne!*

Tagasivaade ETN-i konverentsile ja Kaunase tekstiilbiennaalile

Viis pikka ja sisukat päeva, täis näituste avamisi, ettekandeid, töötube, presentatsioone, suhtlemist. Kohapeal ei jõudnud parima tahtmisegi juures kõigesse süveneda. Nüüd tagantjärele katalooge ja fotosid sirvides saab üht-teist meenutatud. Kuna võtsin osa konverentsieelsest Vilniuse ekskursioonist, siis paari sõnaga seal nähtust-kuuldust. Alustuseks tutvustas Vilniuse tekstiilikateedri juht, kunstnik **Eglė Bogdaniė** kohaletulnutele oma osakonna töid-tegemisi mahuka slaidiprogrammi ja väikese näitusega - "Fresh", mis vaatamata valgusküllasele galeriile, ei mõjunudki niiväga värskendavalt. Küll aga leidis meeldejäävaid taieseid kitsaste käikude ja katakombitaolise interjööriga Šv. Jono galeriis. Näiteks metsik kogus heegelatud, tikitud, vilditud pisikesi figuure moodustamas tarbeesemeid ja kõiksugu skulpturaalseid vorme. Groteskne ja teravmeelne. Või siis suuremõõtmelised metallniidist kootud kangad, mille vasekarva läikiv struktuur tuli hästi esile lihtsa betoonseina taustal. Huvi pakkus ka **Inga Likšaitė** ristpistemasinaga ti-

kitud portreede näitus galeriis Artifex. Päikeseline sügispäev imekaunis Vilniuse vanalinnas tipnes 7. rahvusvahelise minitekstiilide näituse "Vanish/survive" avamisega Arka galeriis. Nii siis tegeleti kaduvuse-kestvuse teemaga kaasaja inimese eksistentsis. 125 kunstnikku 31-st riigist, Baltimaadest Lõuna-Ameerika ja Austraaliani. Meie kunstnikest osalesid sellel näitusel oma töödega **Maasike Maasik** ja **Monika Järg**. Žüriisse oli palutud **Signe Kivi**. Töid oli n.-ö. seinast seina. Erinevate tehnikate ja materjalide virr-varris leidsid kajastamist sotsiaalsed, ökoloogia, religiooni, ellujäämise, vaimuse probleemid globaliseeruvast maailmast. Oli nii traditsioonilisi lähenemisi kui ka innovaativisust, otseütlemisi ja kaudseid vihjeid. Meelde jäid rohkem tööd, mille vorm ja sisu omavahel hästi haakusid ja valitud teema lahti mõtestasid. Näiteks soomlana **Sunna Maarja Kangase** "It burns", kus pajalappidele oli trükitud tikitud stseenid sõjakoledest. Imetlust väärised ka ebamaiselt peenelt teostatud minigobeläänid, näiteks leedulanna **Agnė Jonynaitė** "From the past" või optilise efektiga **Teresa Woolli** tikitud töö "Yes, No".

Kaunase 8. tekstiilbiennaali avamine paistis silma oma tohutu publikuhuvi ja rahvarohkuse poolest. Kuna biennaal toimub teadaolevalt aastast 1997, on ta jõudnud kasvada Euroopa arvestatavaimaks tekstiilikunsti sündmuseks, pakkudes huvi nii tekstiili- kui

muude erialade kunstnikele ja olles järjest suurem publikumagnet. Seekordne biennaal, mille nimi – Rewind-Play-Forward – oli tuletatud muusikakuulamis-aparaadi edasi-tagasi kerimise klahvidest, koosnes kolmest osast ja hõlmas mitmeid teemasid. Konkurss-näitusele oli kutsutud osalema tekstiilikollektsioonide või installatsioonidega, mis esitlesid isiklikku, perekondlikku või rahva lugu/kogemust. Ka kuulnud -loetud või koguni väljamõeldud lood olid aktsepteeritud. Seega võis pakkuda mida iganes ja osad tööd, mis kokku miksitud erinevate tehnikate, lõputute fotokollaažide, vana-de tekstiilifragmentide ja muu ninnu-nännuga jätsidki väga eklektilise mulje. Paremini mõjusid taiesed, kus kunstniku mõtte oli leidnud selgepiirilise vormi, esitletud veidi tavatult või ka humoorika kiiksuga. Grand Prix saanud Taiwani kunstniku **Gao Yuan'i** taies "12 kuud" kujutas 12 hiinlannat, lapsed süles. Renessansiaja madonnadest ja Hiina sodiaagi tähendusest mõjutatud digitrükis fotod kandsid jõuliselt välja mõtte tänapäeva Hiina arengutest ja sotsiaalsetest väljakutsetest. Žürii poolt tõsteti esile kolm kunstnikku: rootslanna **Nina Bondeson**, kelle trükitud-tikitud pildiseeria tegeles psühho-sotsioliingvistiliste probleemidega; **Beili Liu** (Hiina/USA) dünaamiline installatsioon tuhandetest käsitsi rullitud punastest niidike-tastest, mis jutustasid iidset Hiina legendi hingede ühendatusest, unikaalne oma visuaalse efekti poolest; **Amélie Brisson-Darveau** (Kanada), kelle eksperiment varjude personaliseerimisega oli omamoodi üllatav ja intrigeeriv.

Osa näitusest koosnes Leedu kunstiklassikat tekstiilis interpreteerivast väljapanekust. Tuntud leedu kunstnike maali, graafika ja filmikunsti taiesed olid tõlgitud tekstiilikeelde žakaartelgede abil. "Miks?", küsin ma, aga miks ka mitte, kui tehnika areng seda võimaldab. Žakaartehnikas töodel oli biennaalil (ka konverentsil) üldse suur osakaal. Sellel tehnikal näib olevat kaasaegse tekstiilikunsti ja tiptasemel tööstusliku tekstiilidisaini kahekõnes suur potentsiaal.

Huvitavmatest väljapanekutest sööbisid mällu veel **Lia Cooki** (USA) masinkootud pildid, mis mõjusid kosmiliste ja psühhedeeletena ning veel üks huvitav töö – **Ainsley Hillard'i** (UK) "Jäljed" – audio-tekstiilne installatsioon, kus ansambli moodustasid õrnad, läbipaistvad käsitsi kootud ja digitrükitud kangad koos digitaalsete heliefektidega, et luua mitmekihiline aistmiskogemus – mälu, nostalgia, mineviku viirastused, sammude kaja. Viimati nimetatud töö kuulus biennaali innovaatiliste eksperimen-

tide seksiooni – Rewind into the future – kus valitud kunstnikud tegelevad nii tekstiilsete kui ka mittetekstiilsete materjalide ja tehnikatega, kombineerivad kunstilist väljendust teaduse ja tehnoloogiaga, n.-ö. laiendavad tekstiili kui kunsti piire. Selles vallas võiks mainida **Nancy Tilbury** (UK) videot ulmelisest moekunstist – "Digital Skins/ Body Atmospheres, kus kangad moodustasid nanotehnoloogilise töötamise tulemusel.

Lisaks biennaali põhinäitusele oli Kaunase erinevates galeriides võimalik tutvuda ka biennaali satelliitväljapanekutega. Kõiki ei jõua siin üles loendada, aga minu n.-ö. "cup of tea" oli kindlasti jaapani kunstniku **Reiko Sudo** loomingu näitus M. K. Čiurlionise nim. Kunstimuuseumis. Innovaatilised kangad, mis on sündinud traditsiooniliste tehnikate kombineerimise tulemusena kaasaegsete tehnoloogiate, materjalide ja esteetikaga. Uuenduslikku tekstiilidisaini viljelevat ettevõtet "Nuno" juhtiv kunstnik kasutab kangaste loomisel linnusulgi, bambust, piimavalguga trükkimist, roostega värvimist, lõikamist, põletamist, mida iganes... tulemus on mänguliselt loominguline ja inspireeriv.

Seekordsel biennaalil osalesid oma töödega ka meie kunstnikud. Peanäitusele oli valitud **Signe Kivi** võimuvaibad. Valgustekstiilide väljapanekus olid **Mare Kelpmani** ja **Krista Lees** helendavad tekstiilid. **Monika Järg** kureeris satelliitnäitust Eesti tekstiilikunstist, osalejateks **Maasike Maasik, Tiina Puhkan, Triinu Tulva, Kadi Pajupuu, Marilyn Piirsalu, Anu Põder, Urmas Viik, Eva Jakovits, Kärt Ojavee, Aune Taamal, Monika Järg, Kirill Safonov, Lylian Meister, Katariina Meister** ning muusik ja helilooja **Indrek Liit** ning rahvusvahelisel üliõpilastööde näitusel võis näha Tartu Kõrgema Kunstikooli ja Eesti Kunstiakadeemia tudengite väljapanekuid.

Rääkida võiks veel biennaali "Play" osast, kus tekstiili- ja videokunstnikega olid koostööd tegemas tantsijad ja koreograafid. Endal õnnestus näha soome kunstniku **Silja Puraneni** mastaapsete, maalitud figuuridega elavdatud vanade vaipade taustal toimunud suhtedraamat – tantsuetendust.

Ja muidugi kõikvõimalikud põnevad ja vähem põnevad konverentsi ettekanded.

Ilmselgelt oli Leedus võimalus saada tekstiili üledoos.

Aune Taamal

Monika Järgi kureeritud näitust saab külastada veebis: <http://vimeo.com/29790338>

Väljasõit naabrite juurde

21.- 22. oktoobril oli kõigil tekstiili armastavatel kultuurihuvilistel lausa erakordne võimalus!

Ühte lausesse on raske mahutada kõike seda, mille võttis korraldada EteKL esinaine Ene Pars.

Bussiekskursioon Tallinn-Riia-Kaunas ja ööbimine sujus korrektselt, logistika oli piisavalt paigas. Pisike toetus Kunstnike Liidult aitas tekstiililiidu liikmetel pisut rahagi kokku hoida.

Võib ju väita, et see oli sihuke nõuka-aegsete traditsioonide elustamise proov. Oligi, aga täis buss sai tõestuseks sellele, et sellised üritused on ka tänases oodatud.

Erakordne oli loomulikult juba situatsioon ise – ühel ajal on kahes naaberriigis nii suure haardega üritused! Kaunases ETNi konverentsi näitused ja Riias Läti Kunstiakadeemia 90 ja sealhulgas 50 aastat tekstiilõpet. Väike ülevaade siis sellest, mida jõudsime näha.

RIIA

Arsenali kunstisaalides ootas uhke laiapõhjaline tagasivaatega koostatud tekstiilinäitus **Kuldne lõige**.

Paarikümne aasta tagusele vaibaloomele vaadates tekivad erinevad tunded, mahlakus ja volüüm, jaanikud ja muud lõputud figuraalsed tantsustseenid tohututes formaatides on eesti põhjamaisest kargusest endiselt väga erinev. Mõjusa kateedrijuhataja **Rudolfs Heimratsi** ajast olid meile, eestlastele, siiski meelepärased **Dzintra Vilks, Lija Rage, Inese Jakobi, Astrida Berzinja, Peteris Sidars ja Egils Rozenbergs**. Rõõm oli näha, et nüüdki pole nad kuskile kadunud, tehnikad ja teemad vaid osalt muutunud. See-eest kaasaegne väljapanek on väga meelepärane, väga kihvte asju ikka. Uusi nimesid ei julge esile tuua, aga arvutisse jäi palju lahedaid kaadreid. Kindlalt jäi meelde **Baiba Saurina** must laserlõige.

Seevastu Läti tekstiilikunstnike liidu väljapanek Peetri kirikus oli ebaühtlane ja tahaks öelda – isegi mõttetu. Paar pärlikest kaotasid oma võlu olematu kujunduse abil. Lendasime läbi ka disainiväljapanekust Tarbekunstimuuseumis ning Põhjamaade noore disaini, kus meid kahtlemata rõõmustasid **Mare Kelpmani** ja **Martin Pärna** tööd. Rohkemaks aega ei jätkunudki.

Seltskond, kes valis näituse "Kuidas saada tekstiilikunstnikuks" Läti Kunstiakadeemias sai ilmselt samuti mõnusa elamuse.

KAUNAS

Karge päikeseline hommik. Oleme värsked ja reipad, bussisõidu rammetus on ilusasti mõnuses hotellis välja puhatud. Kaunase puhas vanalinn.

Nõuka-aegsed surnud betoonmonstrumid – tühjad ja võikalt poolelijäänud – pole veel jõudnud teadvusse salvestuda... Sellised emotsioonid tulid sellest linnast näitustele lisaks veidi hiljem.

Galerii Balta on väikene hästi planeeritud vanalinnagalerii. **Laima Orzekauskienė** 2 erinevalt võrratut nägu! Argipäevased seeriad, seejuures täiesti erinevad. Viimane, *Püütijad*, olla tallalaudadega teljel käsitsi kootud??? Kes tahab täpsemalt teada, küsige Katrin Perelt. Minu oletused selle autoritehnika kohta tunduvad mitte vettpidavatena. Jolanta Smidtiene graafika õhus – jälle müstika! Ja lisaks, uskumatu lugu- ei varastatavat müügisolevaid lahtisi puduasju!

Siis **Monika Järgi** kureeritud Eesti tekstiili näitus. Imestama pani, kui paljud meie bussitaiest polnud näinud töid ja – isegi ei teadnud nimesid??? Miks meie eesti tekstiilinäitusi ei külastata Eestis?

Siis tuli meie sõidu eesmärk – näitus Kauna-

se VII tekstiilitrienaal, aga sellest pikemalt Aune ülevaates. Ütlen vaid, et see oli tõesti suur ja pisut raskesti hoomatav oma mahu ja ruumijaotuste tõttu.

Vapustavad Peruu gobeläänid **Maximo Laura** töökojast. See mahlane värvirohkus, fantaasia ja olendite küllus! Traditsiooniliselt on vaip valmis teljelt tulles. Siin hakkab kunstnik professionaalsete kangrute tööle aktsente ja nüanse lisama alles siis. Üksikud säraloovald pisted, volüümid, võrratud vaibad!

Kanganäitus Jaapanist – nii lihtne see ongi?! Milleks üldse mingid unikaaltekstiilid, kui masinad on nii targad. Edu teile, noored! Selline kadestamisväärne maailm ootab teid ees.

Tudengite nutikad tööd kaubanduskeskuses Akropolis.

Siin olid väljas Kaunase ja Vilniuse tekstiilitudengid, Rootsi HDK disaini ja tekstiiliosakond, trükitekstiilid Lodzi Kunstiakadeemiast Eestist **Piret Valgu** ja **Kärt Ojavee** kureeritud väljapanek Kunstiakadeemiast ja **Aet Ollisaare** kureeritud näitus Tartu Kõrgemast Kunstikoolist. Läti Akadeemiast jäi jälle silma **Baiba Saurina** paberlõige.

Targad tekstiilid ehk Valgus pimeduses! Mare ja Krista kaasaarvatud – tõsiselt lummas. Selles valguses ei kiirganud mitte vaid tööd vaid ka külastajate detailid, esemed kaotasid oma vormi, muutusid läbipaistvateks. (Kahetsegu need kes ei viitsinud jõge ja hoomamatut ristmikku ületada). Muide, sellesse tohtusse majja, väidetavalt spordikompleksiks rajatu, oleks ilmselt kogu triennaali materjal mahtunud? Nii võimas palee, 10 m kõrgused korrused. Seal olla peetud ka triennaali avapidu. Sel ajal kui meie sinna sattusime, ei kohanud me hingelistki, tundus koguni inimtühjana. Vähemalt sel hetkel.

Sellised siis minu mõtted sellest tihedast sõidust.

Aitähh, Ene!

Ülle Raadik

Mari Haavel

Väiketekstiilide näitus

SÕNA Rahvusraamatukogu peanäituse-
saalis 28.09 - 19.10 2011

Näituse mõtte agatajad ja teostajad olid tekstiilikunstnikud **Maasike Maasik, Piret Valk, Tiina Puhkan** ja **Monika Järg**.

Idee pakkus inspiratsiooni paljudele – osales 33 kunstnikku umbes 70 tööga.

Kõrvuti esinesid nimekad tegijad ning tekstiilikunsti ja disaini üliõpilased Eesti Kunstiakadeemiast ja Tartu Kõrgemast Kunstikoolist. Kokku said eri põlvkonnad ning käsitlused nii tekstiilikunsti sisulisest kui ka tehnoloogilisest küljest.

SÕNA tegi kummarduse näitusepaigale, Rahvusraamatukogule, mis hoiab raamatuid ehk kirja pandud mõtteid. Kui kirjanik otsib SÕNU, mis kajastaks elu kogu säras, kõigis värvides ja vormides, siis sellel näitusel olid eksponeeritud värvid ja vormid, mida on inspireerinud SÕNA. Sõnad, laused ja väljendid said aineliseks tekstiilikunsti väljendusvahendite kaudu.

Näitusel osales 33 kunstnikku: Katre Piho, Marit Mihklepp, Ott Pilipenko, Ilona Tell, Tuuli Silber, Ruth Moppel, Reet Talimaa, Eve Selisaar, Ülle Saatmäe, Mari Haavel, Maasike Ma-

sik, Joanna Pungas, Luise Wonneberger, Kristel Laurits, Imbi Ilves, Stella kalkun, Tanya Kuusik, Liina Palkov, Inna Beinar, Marlen Kärema, Ehalill Halliste, Merike Männi, Terje Salupuu, Tiiu Laur, Maija-Liisa Kruus, Maijariitta Karhulahti, Riste Laasberg, Monika Järg, Tiina Puhkan, Ene Pars, Malle-Maria Sild, Aili Kivioja, Ljudmilla Swarczewskaja

Näitus dokumenteeriti fotodena, millest osalenud kunstnikuid ootab koopia CD plaadil, fotod: **Tarmo Tilsen**. Toetas Eesti Kultuurkapital.

Maasike Maasik

Riste Laasberg

Näitustesari Ornament – võti maailma. Traditsioonist disainini

toimus Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu ehteaasta 2011 raames, mille kulminatsiooniks oli samanimeline rahvusvaheline **konverents**, kuhu tuli kokku kunstnikke, käsitöölisi ning disainereid üle terve Euroopa. Räägiti oma edulugudest, kus toodangu aluseks on paikkondlik lugu, kohalik kiri, muster, ornament.

Konverentsiga üheaegselt toimus Saku Suurhallis **Mardilaat**, kuhu sel aastal oli kutsumatud esinema meistreid üle terve Euroopa. Näitusi korraldav organisatsioon Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit on kuni 2013. aastani ka Põhjamaade käsitööliskumise juhtriik.

Samaaegselt toimus Tallinnas neli temaatilist näitust:

***Ornament võti maailma. Traditsioon** Eesti Rahvusraamatukogus (25.10-13.11 2011),

***Ornament – võti maailma. Disain** Arhitektuuri- ja Disainigaleriis (3.11-13.11 2011),

*ehtemeister **Keiu Kullese rahvuslike ehte näitus** Eesti Käsitöö Maja galeriis (19.10-21.11.2011)

***Valge pulm. Hall argipäev** Eesti Ajaloomuuseumis. (11.11-13.11 2011) oli **Kärt Summataveti ja Vilve Undi** kollektsiooni esitus, mis jäi avatuks vaid konverentsi ajal.

Näitustesari andis ülevaate Eesti traditsioonidest inspireeritud käsitöö ja disaini hetke seisust ning rahvusliku ehtekunsti arengust ja taassünnist.

Eesti Rahvusraamatukogus toimunud näituse Ornament – võti maailma. Traditsioon eesmärk oli tutvustada ornamendi arengut ja võidukäiku Eesti uuemaegses rahvakunstist inspireeritud tekstiilikunstis. Näitusel eksponeeriti aeganõudvates tehnikates valmistatud tekstiile: gobelääne, põimevaipu ja traditsioonilistes sidustes kootud rahvuslike vaipu. Esinesid **Anu Raud, Ehalill Hallis-**

Malle Antsoni aastatetagune töö võimsas värvijõus.

te, Malle Antson, Christi Kütt, Riina Tomberg, Astri Kaljus, Kadri Vis-sel. Tutvustati ornamentika kasutamise järjepidevust Eesti traditsioonis.

Lisaks sai näha meisterlikku etnograafiast inspireeritud tikitud kinnaste kollektsiooni **Kristi Jões-telt.**

Setu rahvapäraste ehte valmistamise traditsiooni taaselustumist esitles **Evar Riitsaar**. Koostöös **Kauksi Üllega** on ta vanad mustrid elustanud pakutrüki tehnikas ikoonilinel. Sama autori vanade tapeetide käsitrükis rekonstruktsioonid ja setu

ornamendist inspireeritud tapeedid olid eksponeeritud fuajee galeriis.

Arhitektuuri- ja Disainigaleriis toimus näitus Ornament – võti maailma. Disain.

Selle eesmärk oli tutvustada meie käsitöötöttevõtjate ornamendikasutusel põhinevat loomingut ja Eesti disainerite interpretatsioone antud teema tootearenduses.

Näituse koostaja **Liina Tepand** soovis pakuda vaatajale käega katsutava maailma ilu ja anda mõtlemisainet rahvapärase ornamendi, mustri või kirja arengutest tänapäeva kontekstis. Näitusel osalesid kõrvuti nii kogenud tegijad kui uued tulijad. Need on kunstnikud, disainerid ja käsitöölised, kes soovivad end avada maailmale läbi ornamendi ja on keskendunud tootearendusele või alles liiguvad oma loominguga selle suunas. Näha sai nii käsitööd ja disaini õpetavate kõrgkoolide – Eesti Kunstiakadeemia, Tartu Kõrgem Kunstikool, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia õpilastöid kui ka nende õpetajate **Monika Järgi** ja **Mare Kelpmani** töid. Toodetega esinevad **OÜ Kodukäsitöö ja Raja Kohv, OÜ Emma Leppermann ja Mae Kivilo, OÜ Ruut ja Triip ja Riina Tomberg, Kristjan Jagomägi ja Design Factory, Lembe-Maria Sihvre ja Nukutuba, Ulve Kang-ro, Liina Viira** ja Inglismaal elav ja tegutsev tüpograaf **Evelin Kasikov**.

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidul on hea meel, et näitused ühinesid üheks suureks ter- vikuks Pärnu Uue Kunsti Muuseumis, väljapa- nek jääb avatuks 8. jaanuarini 2012.

Liisa Tomasberg

Tokimoto Hisako ja tõlk Yumi Nakata

Tokitomo Hisako Eestis

Juba mitmendat korda külastas Eestit **Tokitomo Hisako** Jaapanist.

Kunstniku näitust *Taimevärvide ilu* võis külastada Lühikese Jala Galeriis 15.-9. septembrini. 17.09 pidas ta KUMU auditooriumis Jaapani klassikalise tekstiilkunsti teemalise loengu.

Septembris juhendas Tokitomo Hisako workshoppe Eesti Kunstiakadeemias ja ERMi Heimtali muuseumis. Oktoobris-novembris toimunud kuuajalise visiidi käigus toimus EKAs pikem ja sisukam shibori ja taimedega värvimise teemaline eriala valikaine ning lisaks sellele jõudis kunstnik oma workshopidega TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiasse, Tartu Kõrgemasse Kunstikooli, Kuressaare Ametikooli, Helsinki, Riia ning Vilniuse kunstiakadeemiasse. Kursustel õpetati shiborit, indigoga värvimist ning mõningaid teisi traditsioonilisi jaapani tehnikaid. Lisaks tudengitele osales õppejõude ning tekstiilkunstnikke.

Tokitomo Hisako viibis Eestis Jaapani kultuurisaadiku austavat missiooni täites. Lisaks põnevale erialasele täienduse pakkus see üritusteseeria vahetu kokkupuute ühe vana ja auväärse kultuuriga ning kohtumisi väga toredate inimestega.

Kõik üritused toimusid Jaapani Kultuuriministeeriumi rahalisel toel, **Taimi Pavese** ning Jaapani Saatkonna vahendusel, tänu **Yumi Nakata** abile tõlkimisel ning olid Jaapani riigi kingitus meile.

Piret Valk

Tokitomo Hisako näituse avamisel LJGs

Teateid Tartu Kõrgemast Kunstikoolist

Tartu Kõrgema Kunstikooli tekstiiliosakond ostis Euroopa Liidu struktuurifondi finantseeringu abil Norra firmas Tronrud Engineering AS valmistatud **digitaalsed žakaarteljed TC-1**.

1.-4. novembrini viibis TKK tekstiiliosakonnas tehniline ekspert **Katja Huhmarkangas** Soomest, kes seadistas TC-1 töökorda ja viis läbi koolituse õppejõududele.

Esimene digitaalsetel žakaartelgedel kudumise koolitus tekstiiliosakonna 4. kursuse tudengitele toimub veel selle aasta lõpus. Uue aasta alguses jätkub koolitus **Monika Zaltauskaite-Grasiene** (Kaunas Art Institute) juhendatud workshopiga, mille tulemusi saab näha 2012. aasta märtsis Tartus TKK galeriis Noorus näitusel "Dialog".

TKK Mööbli- ja tekstiiliosakonna tudengid esinevad veebruaris **2012 Stockholmi Mööblimessi Greenhouse`i paviljonis kollektsooniga PINK**, mis valmib spetsiaalselt messiesitluseks.

Väljapanek koosneb noorte disainitudengite koostööna loodud mööbliesemetest – need on pingid, mille idee arendamisel on eesmärgiks ühendada uudne disain, kasutajamugavus ja praktilisus. Projekti käigus tutvutakse tekstiili- ja mööblidisaini viimase aja suundumustega, tiimidenä töötamine annab tudengitele uusi taustateadmisi kõrvalerialadest ning koostööst üldiselt. Eesmärk on, et osalejate käekiri ja oskused jõuavad ühiselt väljatöötatud tooteprototüüpi, kus mõlema autori lähtematerjalid ja idee on orgaaniliselt olemas. Pingil kasutatav kangas valmib autorikangana.

Toodete valmimisel juhendavad tudengeid **Monika Järg** ja **Jaak Roosi**.

Aet Ollisaar

Kairi Lentsius

OMA ASI – ASJA OMA

16.02 - 6.03 2012 Hop galeriis

Näitus „Oma asi – asja oma“ on TKK tekstiiliosakonna workshopi tulemus. Näitusetööde aluseks said asjad, millel on teatud mõjuvõim nende omanike üle. Asi on valitud objektidele tinglik nimetus, kuna nende sekka sattusid küll hädavajalikud tabletid ja prillid, mässumeelsust meenutav keeleneet kui ka näiteks ema oma õpetussõnade ning tulevik oma alatise eemalolekuga.

Viis, kuidas valitud asjadega ümber käidud on, selgitab mõjuvõimu olemust. Asjade rusuv mõju saab katkestatud, kus see on võimalik; üksteist välistavad vajadused on kokku loodud, et leida nendevahelised sidemed. Igapäevase mõjutaja, piskese tableti vajalikkus saab selgeks nähes söödud tablettide kogust. Enda mässumeelsuse sümbol viib laste tärkava trotsi dokumenteerimiseni ja lubaduseni seda trotsi austada, samamoodi lubatakse vastupanu osutavale kangale austust ja kompromissi. Täenduslikud asjad ja isikud loovad ning mõjutavad rituaale ja argielu, kunagistest ahvatlajatest on saanud argielu igapäevased saatjad. Healoomulise sõltuvuse oma karakteri osaks muutmine on mänguliselt lihtne, sõltuvust asjadest saab vähendada kui omamishimu asemel leidmisrõõmu väärtustada. Kõige olulisemaks saabki just asja võimu nimetamine – nii saab sellest priiks, kui vaja või saab see tunnustatud, kui selleks soovi.

Osalejad: **Kadri Essenson, Riin Kangro, Riin Kivisild, Maria Konsap, Sarah Kopli, Mari Kõrgesaar, Kairi Lentsius, Kätlin Lõbu, Kaisi Rosin, Liis Somelar, Liis Talvis.**

Juhendaja: **Eva Jakovits**

Siiri Minka ROHELINE TÜDRUK

22.07. – 9.08.2011

Siiri Minka on tavapärase argipäevaga tekstiilikunstnik. Olles lõpetanud EKA tekstiilidisaini osakonna hõivab suure osa tema ajast teraapiatöö puuetega inimestega – loov- ja tegevusteraapia gruppide juhendamine Tallinna Vaimse Tervise Keskuses.

Oma esimese isiknäituse „Roheline tüdruk“ saateks kirjutab kunstnik:

Roheline tüdruk on vaibaeksperiment ruumi- ja millega kutsun vaatajat kaasa mängima.

Roheline tüdruk on võib olla paljudele tuttavlik kuju, kuigi siinses reaalsuses me teda silmast silma ei kohta. Meie igapäevas elab Roheline tüdruk kõikide armsate ja ujedate inimeste sees, keda enda ümber näeme. Ilmselt on Roheline tüdruk tuttav nii Dorothyga Smaragdlinnast kui Alice'iga Imede-

maalt. Ta teab, mis tunne võiks olla kanda plekist rüüd, mille sees ei ole südant ja kui veider, aga vajaminev sõber võib vahel olla üks väike valge jänes. Roheline tüdruk tunneb end mõnikord liiga väikesena – nende suurte ees, keda väga armastab, aga mõnikord jälle ime-likult suure ja kõiketeadvana vaadates maailma justnagu veidi kõrgemalt. Kuid asjade nihkes proportsioonid ei ole tema jaoks siiski hämmastavad, Rohelise tüdruku maailmas on kõik kergesti muutuv ja muudetav. Igaüks paneb seal oma elu muinaslooise kokku.

Kui muinasjuturännakule lähete, ärge leivaraasukesti maha puistake, punase lõnga abil leiatega kodule uuesti kätte.

Mare Kelpman LOOD

25.11.–13.12. 2011

Hop galerii

Tekstiilikunstnik Mare Kelpman eksperimenteerib oma näitusel Hop galeriis kangapindadega ja uude ning jõuliselt peale tuleva digitehnikaga tekstiili valdkonnas. Tehnika ja masin ise on leidnud laia kasutusala kaasaegses tekstiilikunstis kuid jääb siiski vaid vahendiks. Kunstnik proovib ja otsustab kus on nendevahelise suhte piirid. Mare Kelpmani eesmärgiks ei olnud fotot lihtsalt vaibaks kududa vaid proovida kui tinglikuks saab kujutades minna.

Aegajalt seisatame ja püüame leida vastuseid. Missugused lood mõjutavad meie eelistusi ja valikuid? Mis on tegelikult oluline? Mis aitab püsida loodis?

Näitus on esitatud juskui suure pildialbumina. Selles on olulised ehtsad ja lihtsad asjad, avatud silmapiiir; meri ja sellega kaasnev paljulubav vabadusetunne.

Digitaalselt kootud vaibad rõhutavad aja kulgu läbi must-valge värvigamma. Faktuurides domineerivad vanadel meremehetekkidel kasutatavate kangakirjade tuletised. Läbi pindade ornamentika näeb eri ajakihide ladestumist. Eesti rahvavaipadest inspireerituna koosnevad tekstiilid justkui kahest erinevast osast.

Mare Kelpman

Mariann Kallase vaibad Paide Kultuurimajas

Krista Leesi REMARK

14.10.–01.11. 2011

Hop galerii

Alguses oli mark ... mis muutus ... liikus ringi ... lõpuks on jälle mark

mark x [remake x reuse] = REMARK

Näitus teeb vahekokkuvõtte pikaajalisest ja kestva protsessist, kus autor uurib aja ja ruumi mõju märgilisusele.

Selle tulemusena on tekkinud kogum visuaalseid remarke ehk remargikogu

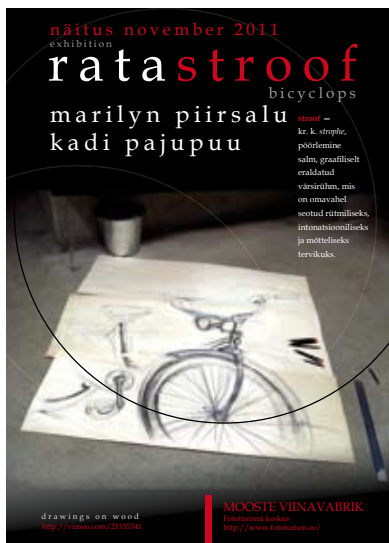
ja omamoodi remarginaalne margialbum.

Näitusega loodab kunstnik edasi anda positiivset energiat, mida projekti läbiviimine ja selles osalemine on talle endale andnud.

Kadi Pajupuu ja Marilyn Piirsalu RATASTROOF

Loovalal 16.08 – 10.09 2011; november-detsember
Mooste Viinavabriku fototurismikeskuses.

Marilyn Piirsalu joonistused Kadi Pajupuu autoritehnikas puuvaipadel.

Stroof (kr. k *strophe* –pöörlemine) on salm, graafiliselt eraldatud värsirühm, mis on omavahel seotud rütmiliselt, intonatsiooniliselt ja mõtte-tervikuks.

Näitusel portreeterime rattaid: jalg-, hammas- ja hoorattaid. Töodes kohtub pliiatsijoone visandlik vabadus puusüüjuttidega. Näitus pakub äratundmisrõõmu retrorattasõpradele.

K.P

Rahvusoper Estonia Talveaias ja teistes näitusepaikades

Mälestusnäitus **Kersti Pukk**

"Meenutused" 27.09.-31.10.2011

Kaire Tali Gobeläänid

2.11.2011- 31-01.2012

Ludmilla Swarczevskaja tekstiilid "Kanga ja kangastuste vahel" Tallinna Volikogu galeriis
20.10.-16.11.2011

Rühmituse **Vaba Tahe** näitus on detsembris
Valgas, jaanuaris liigub näitus Võru Linnagaleriisse

Aet Ollisaare ELULUGU

Võru Linnagaleriis 5.-29.07.2011

Näitus ELULUGU uurib autorit mõjutanud inimeste eluhoiakuid ja püüab mälupiltidelt vaatajani tuua mõned olulised hetked. Tihti on üksainus emotsionaalne viiv ajas püsivam kui reeglipäraselt korduv argipäev. Ometi on nendes töodes kohal kõik need, kelle olemasolu on mind puudutanud.

Esmapilgul vähe seotud tööde jada saab koosluseks ühtseks tervikuks.

Liikumine erinevates aegades on ühtlasi kokkuvõtte ja subjektiivne nägemus autori maailmapildi kujunemisest ja muutumisest. See on teekond, kus edasiliikumise kõrval on olulised ka tagasivaated.

Näitus pole siiski joone alla tõmbamine kahekümne aasta vältel valminud loomingule, vaid pigem põgus peatus enne uusi väljakutseid. Seljataha jääb särama rikkalik ja värviline lõim, mis peegeldub valge koepinna lähedalt aimatavates nüanssides. Ja kauguses peegelduvad uued, teistmoodi värvid. Erinevalt sõnadeks vormunud elulooraamatutest, mis avanek lugejale kui pilguheit kellegi elutuppa, annab siinne väljapanek ainult vihjeid ja niidiotsi, mille mõistmine sõltub vaataja enda eluloost.

Pühendan näituse kõigile oma teekaaslastele.

Aet Ollisaar

Käisime ka Viljandis Ave Matsini rajatud ja juhitavas Loompinkubaatoris - uurige järele, neil on seal enneolematult lahedaid masinaid ja avatud ukseid kõigile tegeleda soovijatele, kusjuures hinnad on lausa sõbralikud! Tekitasime peaaegu et järjekorra kohalikus käsitööpöös ning muidugi veetsime mõnusalt aega Kondase muuseumis mitut väga erilist näitust

imetledes. Kääriku talu saunas käisime, julgemad kastsid end ka öömusta tiigivette ning mõned meist said Anu poolt kasevihaga korralikult puhtaks viheldud. Puhastasime seeni, kastsime tomateid, pesime nõusid, koristasime tubasid ja muidugi tööd tegime ka!

Tegelikult tekkis meil kõigil seal meeletult hea energia. Aune oli kaasa võtnud nii palju imelisi materjale ja suutis meile vaid talle tuttava tehnika võimalusi põhjalikult lahti seletada. See oli kui plahvatus, kui töö lahti läks. Ömblusmasinate taga tõsised pusi-jate näod, hunnikutes igasugust innustavat materjali, põletitsast tossu ajavad sünteetilised kangad ja aknast tulvav linnulaul. Varsti oli kogu teine korrus loomingulisi pesasid täis. Üks saavutus tekitas aina uusi ideid, teiste katsed ja õnnestumised said tunnustatud ja kogemusena arvele võetud.

Ka taimedega värvimine oli plaanitud suurelt, materjale oli külluses.

Värvimist lõkkeplatsile üles seada Anu ei soovitanud, äkki hakkab vihma sadama... Tosutasime pliidi alla tuld teha nii, et viimasedki kiuslikud koiliblikad kogu majas suitsuanduri signaali peale elutult maha langesid. Väike süümekas siiani, õnneks olid kõik majaelanikud ka järgmisel päeval tervise juures. Kaasavõetud suured potid ja Anu laenatud anumad said kõik ringlusse pandud, meeletu keemiline grammimine ja kraadimine ning ülikeerulised lõpptulemuse maksimaalsust tekitavad süsteemid viisid täiesti arvestatava kogemuseni. See on tegelikult vapustav, kui lihtne ja samas eriline on kogu see protsess.

Tulemus sai kõigile osalejatele vormistatud värviproovide ja retseptidega kaardile, kokku jõudsimel ligi 20 imelist tooni ära värvida.

Magada polnudki eriti aega. Värvimist oli kahju katki jätta, pea kaheni kolistasin uhkes üksinduses. Samal ajal käis töö ka teisel korrusel.

Otsustasime Anule kinkida kohapeal tehtud Aune-tehnikas aknakatte, mis töötaks ka putukavõrguna. Nagu ikka, sai see nii uhke ja

töömahukas, et valmis suure üllatus-saladuse-na vaid pool tundi enne ärasõitu.

Igaüks meist sai neist päevadest kaasa midagi ilusat ja erilist. Minu väga müstiline hetk oli viimasel ööl, kui juba enam-vähem oma toimetustega olin valmis saanud ja auravad lõngad trepile jahtuma sättisin. Olin väsinud, teadsin, et hommikul tuleb kõik see saavutus veel ära loputada ja kokku kraamida. Kustutasin toas tule ja istusin Tuksiga koos trepile. Maja ümber hõljus vist suurest keetmisest-auramisest tekkinud uduvöö, tähistaevas säras kui meenutus lapsepõlve öödest, vaikus oli uskumatu. Õu ja ait joonistusid kuuvalguse varjudes justkui unenäos. See hetk oli kordumatu ja seal koeraga vaiksel nohisedes tajusin, kui mõnus oli meil kõigil seal olla. Ei mäletagi, kaua seal suurtes ja väikestes asjades mõtisklesin...

Anu pihtis meile, kui hea meel tal meie kü-laskäigust on ning kui eriliselt tore tunne on õhtul uinuda, kuuldes mööda maja vaiksel toimetavaid omasid, tekstiilikunstnikke. Tema vaikne suunav heatahtlikkus aitas meil olla just nii tublid ja õnnelikud, et tahame kindlasti ka järgmisel aastal samalaadse ühistootamise ette võtta. Anu oli väga nõus, aeg on augusti kolmas nädal ja osavõtjate arv jääks umbes samaks, mis tähendab, et kindla peale saab kohal olla see, kes tunnetab endas soovi midagi teistele õpetada, ehk oma teemaga teisi tööle innustada. Andke aga julgelt teada! Ülejäänud seltskonal tuleb leppida mõttega, et kes ees see sees.

Anule veel kord suured tänud kõigilt osalenutelt!

Kaire Tali

Ehalill Halliste

gobeläänvaipade
esitlus ja pühitsemine
Hageri kirikus

11.09.2011

Kontsertjumalateenistusel
toimus kunstnik Ehalill
Halliste liturgiliste
gobeläänvaipade grupi
"Sanctus" esmaesitlus ja
pühitsemine. Mahukas,
kokku 15 gobeläänist
koosnev liturgiliste
kirikuvaipade sari Sanctus
I-V (viis liturgilist värvi)
Hageri Lambertuse kirikule
valmib autoril aastail 2011-
2013 missiooniprojektina.

Ehalill Halliste

ÜLESKUTSE KUNSTNIKELE

6. Tallinna rakenduskunsti triennaal 2012

„Kogumise kunst”

KURAATOR

Love Jönsson (Rootsi)

NÄITUS

Geograafiliste piiranguteta konkurssnäitus
on avatud kõigile kunstnikele ja disaineritele.
Osaleda võivad nii professionaalid
kui üliõpilased. Töö autoriõigus peab
kuuluma kunstnikule ning töö ei tohi olla
juhendatud. Näitus toimub 23.11.2012–
3.02.2013 Tallinnas, Eesti Tarbekunsti- ja
Disainimuuseumis. www.etdm.ee

ŽÜRII

Näitusele valib tööd rahvusvaheline žürii,
mille esimeheks on näituse kuraator.
Tööde valik on anonüümne ja tehakse
5. märtsiks 2012 laekunud digitaalse
pildimaterjali põhjal. Preemiad valib žürii
eksponeeritud tööde hulgast vahetult enne
näituse avamist.

PREEMIAD

Näituse preemiafond on 4000 eurot.
Näitusel antakse välja üks peapremia ja kaks
võrdset teist preemiat.

Žürii jätab endale õiguse preemiad ümber
jagada. Preemiad tehakse teatavaks näituse
avamisel 23. novembril 2012.

KATALOOG

Triennaali näitustest ja sündmustest antakse
välja kataloog, mille tiraažist saab iga
näitusele valitud kunstnik ühe eksemplari
tasuta.

OSAVÖTUANKEEDI SAATMISE TÄHTAEG 5. märts 2012

TEEMA,
OSAVÖTUTINGIMUSED,
ANKEET JA INFO EELMISTE
TRIENNAALIDE KOHTA:
www.trtr.ee

KORRALDAJA

Triennaali korraldab MTÜ
Tallinna Rakenduskunsti
Triennaali Ühendus.

KONTAKT

info@trtr.ee
www.trtr.ee
6. Tallinna rakenduskunsti
triennaal
Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum
Lai 17
10133 Tallinn, Eesti
Tel +372 6274602
Kontaktisik: Ketli Tiitsar

Aili Kivioja
Autogramm
näituselt Sõna

Kallid liikmed! Palun makske ETEKLi liikmemaksu! Aastast 2012 on liikmemaks 10 € ja pensionäridel 5€. **Aitäh!** MTÜ Eesti Tekstiilikunstnike Liit a/a 221013989379

KONKURSS

AASTA TEKSTIILI-KUNSTNIK

Jälle on käes aeg esitada portfoliod oma aasta töödest ja tegudest kandideerimaks meie eriala kõrgeimaile preemiaile

- I AASTA TEKSTIILIKUNSTNIK 2011
- II NOOR TEKSTIILIKUNSTNIK
- III AASTA TEGU

Tegu võib- olla silmapaistev silmapaistev tekstiiliteos, eriala edendamiseks korraldatud projekt, kirjutatud raamat, parim disainitoode, sisekujundus, tekstiilialane kirjutus, viljakas näituse tegevus, korraldatud erialane näitus, väljapaistev novaatorlik näitus, loomingut kokkuvõttev näitus, grupinäitus.

Parima Teo kategoorias saavad kandidaate esitada kolleegid. Märgakem, mis ümberringi on toimunud.

Portfoliote esitamise tähtaeg
31. jaanuar 2012

Katariina Gildi Vene 12 Tallinn
Ene Parsi kätte

LAUREAATIDE NÄITUS HOP GALERIIS 29.03.-17.04. 2012

ETeKL-i juhatus

Õnnitleme ümmarguste tähtpäevade puhul!

Kai Luiga	1.06.1946	65
Aet Ollisaar	5.07.1966	45
Anne Tootma	3.08.1961	50
Lea Valter	20.10.1926	85
Tuuli Silber	8.11.1976	35
Lee Reinula-Stern	5.12.1966	45
Milvi Thalheim	15.12.1946	65
Tiiu Valdma	30.12.1946	65

ETeKL-i aastanäitus

“Järje hoidja”

30.11.2012-10.01. 2013

Pärnu Uue Kunsti Muuseumis

ETeKL 2012 aastanäituse “Järje hoidja” märksõnadeks on kestvus ja järjepidevus.

Tekstiilikunst on läbi aegade olnud tehnikate ja traditsioonide hoidja, püsivate väärtuste kandja. Millised ka pole olnud erinevate kümnendite väärtushinnangud ja saavutatud loomingulised tipud, kunstnikud on pürginud aina edasi. Tekstiilikunsti tulevikku on püütud ennustada ja suunata, kuid traditsioonid püsivad. Uus on tihti hästi unustatud vana.

Ka kiirelt muutuv maailmas, uute materjalide, masinate ja tehnilise teostuse ulmeliste võimaluste kõrval on kunstniku võimed, oskused ja käeline tegevus endiselt asendamatud.

Tänagi eeldatakse, et tekstiil on tarbitav: mõjutab selle kandjat või ruumi emotsionaalselt, muudab, kaunistab, soojendab, tekitab erinevaid dimensioone. Liikudes edasi, läbi muutuste või järjepidevuse, on järje hoidmine tekstiilikunsti kestma jäämise lubadus.

ETeKL-i juhatus

Ehaili Halliste tekstiil
Hageri kirikule

Koiliblikas nr 40

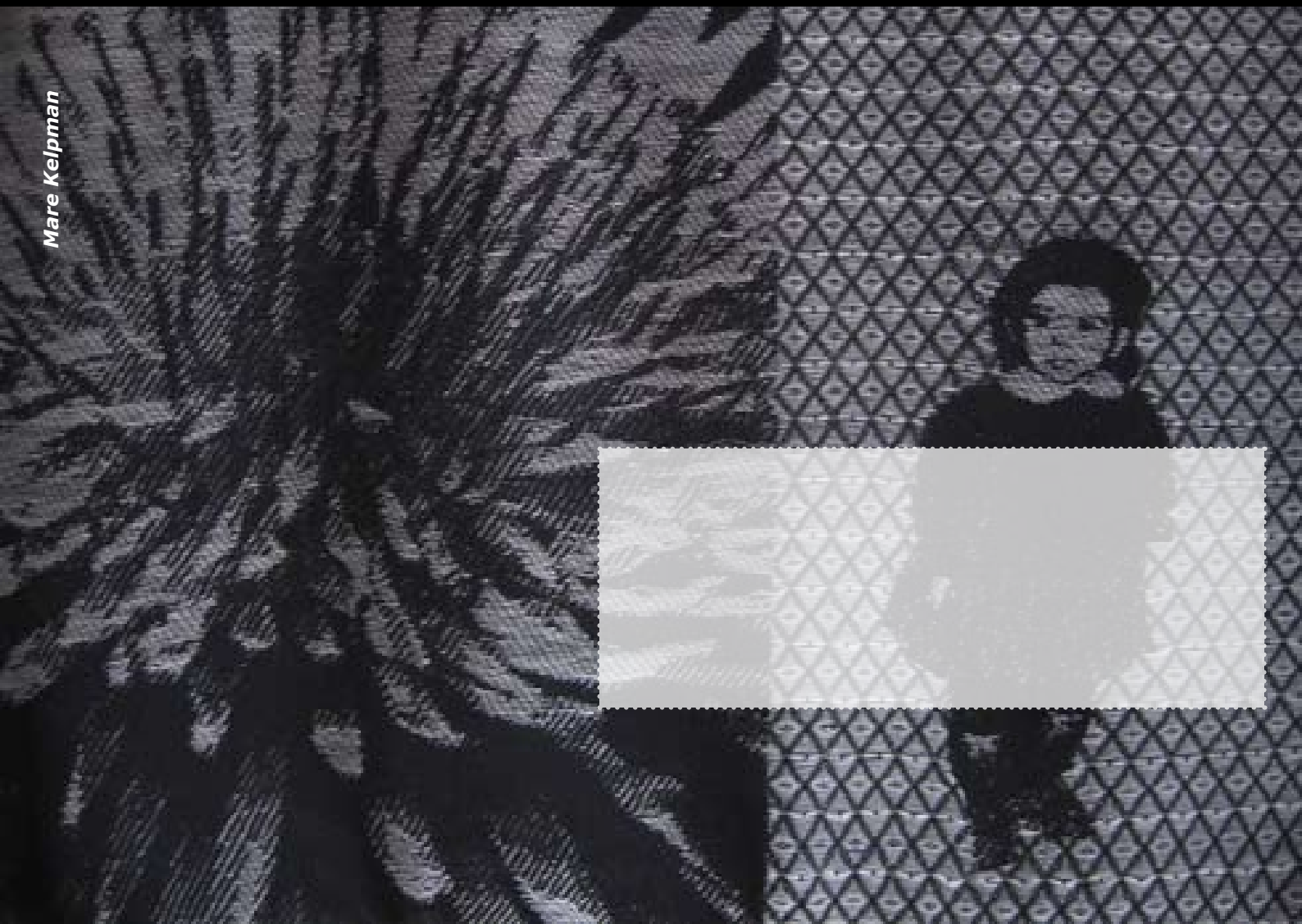
on Eesti Tekstiilikunstnike Liidu leht.

www.tekstiilikunst.ee

Täname autoreid!

Levitamist toetab Eesti Kunstnike Liit.

MTÜ Eesti Tekstiilikunstnike Liit
a/a 221013989379

Mare Kelpman